

REVISTA ECONOMICĂ

ORGAN FINANCIAR-ECONOMIC

Organul oficial al asociației institutelor financiare românești din Ardeal, Banat, Crișana și Maramurăș „SOLIDARITATEA” Sibiu.

Apare odată pe săptămână.

Redacțiunea și administrațiunea : Sibiu, Strada Bayer Nr. 1—3.

Abonamentul pe an: în țară: pentru autorități, bănci și întreprinderi Lei 500—; pentru particulari Lei 400—; pentru cooperative, funcționari publici, de bancă și comerciali Lei 300—. În străinătate Lei 800—. Taxa pentru inserțiuni: de fiecare □ cm. Lei 6—

Fondator: **Dr. CORNEL DIACONOVICH.**

Director: **Constantin Popp.**

□

Redactor: **Dr. Mihai Veliciu.**

Sumarul:

Finanțarea recoltei. — Considerațiuni continuative asupra petrolului nostru. — Conferința dela Londra. — Valorificarea cerealelor. — Semicentenarul băncii „Furnica” Făgăraș. — Decizii ale Comisiei Centrale a Timbrului.

Finanțarea recoltei.

Între știrile haotice sosite dela Londra despre felul cum a debutat numeroasa și costisitoare noastră delegație, s'a strecurat și o știre bună. Se zice că emisarii țării noastre ar fi isbutit să obțină un ajutor financiar extern în scopul finanțării recoltei. O veste, care ar trebui să ne bucure. Și totuși nu ne bucură!

De când am ajuns în zodia democrației integrale, cu reformele-i demagogice, lipsite de cel mai elementar bun simț, — ne-am dedat a crede, că toată mântuirea noastră numai din afară poate veni! Distrugând prin conversiuni și concordate creditul, am pustiit din sufletul colectiv și încrederea în puterile noastre de a ne reculege pe altă cale, decât din mila străinilor. O milogire generală s'a înstăpânit peste spiritul public; ochii vecinic fînțiți peste frontiere, după ajutor, ca și când am fi prizonieri neputincioși și lipsiți de orice vlagă. Iată unde ne-au adus reformele sufragiului universal; iată în ce hal am ajuns noi, și țara noastră atât de bogată! Teroarea politiceii cutropitoare atrofiază toate resursele de refacere economică, totul este aservit azi partidelor politice.

Nu știm ce s'a înțeles de către ceice au dat drumul știrii asigurării finanțării recoltei; s'a înțeles oare că s'a găsit vre-o casă mare de cereale, care ar cumpăra întreg surplusul recoltei pentru a-l exporta din țară; se va fi găsit vre-o cointeresare financiară pentru a ridica atât de mult promisiunile silozuri și instalațiunile de standardizarea cerealelor; se va fi găsit vre-o bancă mare, care să acorde agricultorilor împrumuturi în condiții acceptabile, până la valorificarea rentabilă a recoltei lor; ori ce? Ce știm noi e că cu toate aceste trâmbișări se face cea mai nerușinată demagogie, și că beneficiarii votului țăranelor nu au făcut până acum nimic de folos pentru el, care dă îndărăt ca racul, și adună în suflet ură împotriva farsorilor vieții politice, cari l-au înșelat. Folosiți-vă de ocazie, fie la târguri, fie prin descinderi la sate, și ascultați părerile obiditului nostru țăran despre partide și conversiune.

Știm sate unde consiliile comunale, și primarul s'a ales, mulțămîtă faptului de a fi avut curajul să înfrunte pe ceice propagau fericirea prin aplicarea legii conversiunii; știm că în comunele ferite, situate în regiuni lăturalnice, unde viața este mai simplă, dar mai naturală și mai morală, acolo unde creditorii sunt tot țărani, nu băncile, nu există autoritate publică ori privată, care să poată aplica legea conversiunii. Acolo nu e nevoie, nici de finanțarea recoltei, nici de moratorii, căci oamenii sunt mai practici, decât bărbații politici.

Valorificarea recoltei nu a suferit atât de mult din lipsa de capital, care totdeauna se găsește pentru afaceri rentabile, — cât mai mult din cauza lipsei unei organizații interne de standardizare și desfacere rentabilă pentru producător. Am pierdut, din cauza lipsei unei politici comerciale de continuitate, aproape toate debușeurile externe, iar pe terenul raționalizării producției nu am făcut nimic. Iată unde trebuie căutată cauza pauperizării păturei rurale. Specialiștii noștri teoretici în agricultură ne mângăie, că țăranul nostru și-a redus mai mult decât oricare altul din alte țări, costul producției, ne asigură că agricultorul nostru e cel mai modest în traiu și că poate răbda foame și alte metehne mai mult decât oricare coleg al său din alte țări. O fi, dar aceasta mângăiere e foarte slabă.

Dacă specialiștii noștri de aceea au bătut atâtea drumuri, învâjând școli înalte, și participând la congrese și conferințe, — ca să ajungă la astfel de constatări, în loc de a contribui cu ceva efectiv la îndreptarea situației materiale, sociale și morale a agriculturii române, — apoi mai bine ne lipsim de ei și recurgem la sfaturile lui badea Niculae din Vaidei. Vedem, că noi finanțăm importanța intelectuală, în loc de recoltă, — și ne facem de râs în fața țăranului, care cu tot dreptul aștepta altceva de la noi decât vorbărie goală.

VERAX.

Considerațiuni continuative asupra petrolului nostru.

Regimul juridic sub care s'au dezvoltat exploatarea petrolifere din România a marcat până acuma trei perioade determinate¹⁾. Primul regim a fost legiferat de Petre Carp în anul 1895. Prin acest regim juridic tratamentul societăților petrolifere a fost unul și același, indiferent de proveniența capitalului. Sub această legislație, care a durat până în anul 1924, s'a făcut toată evoluția și s'a dirijat tot progresul producției noastre petrolifere.

¹⁾ Vezi: Buletinul A. G. 1 R., nrul 10 din Octombrie 1932, articolul: „Contribuțiuni la cunoașterea problemei combustibilului mineral și la stabilirea politicii de stat în materie de combustibil“ de G. Damascin.

Capitalul românesc din această epocă dacă nu s'a bucurat de pre-un regim deosebit, în schimb nici nu s'a putut manifesta, pentru că economia românească încă nu ajunsese la un punct, care să permită o concentrare așa de importantă de capital încât să poată interveni în exploatarea de petrol. De aceea, atât până la 1895, cât și după aceea dată, finanța străină a fost singură, care a activat în economia petrolului nostru. Trei grupuri de capitaluri și-au disputat astfel terenul și anume: grupul americano-englez în frunte cu „Standard Oil“, grupul olandez în frunte cu „Royal-Dutch“ și cel german, reprezentat prin „Deutsche Bank“.

A doua etapă juridică în dezvoltarea exploatarea noastre petrolifere a fost perioada 1924—1929, când regimul liberal sub concepția economică a lui Vinilă Brătianu, găsisse că este timpul să se ajute în acest domeniu și manifestarea capitalului românesc. Ideea a fost de o importanță considerabilă și poate că trebuia de mai multă vreme pusă în practică, deoarece până la 1924 se formase un personal tehnic românesc în această direcțiune, care inspira toată încrederea pe de o parte, pe de altă parte, de la 1900 încoace începuse și finanța românească să se manifesteze și să se dezvolte. Astfel este vrednic de înregistrat faptul că după 1910 se înființase „Banca Românească“, instituțiune financiară, care rupsesse cu trecutul modestelor instituțiuni de credit de până atunci și care la prima ei apariție pe piață avea un capital de 26 milioane Lei, contând printre primele așezăminte financiare ale României. Se pare că instituțiunea numită, a și ajutat într-o măsură covârșitoare concentrările românești de capital industrial. Mai mare rol în direcțiunea care ne preocupă a avut însă „Creditul industrial“, care se înființase anume în vederea sprijinirii de înfăptuiri industriale românești. Natural finanța străină s'a alarmat la apariția noului regim juridic al petrolului și a dus o campanie acerbă contra statului român pe toate gamele. Această campanie era de așteptat dacă ne dăm seama că astfel sprijinite, industriile românești de petrol, se puteau încheia de la început la același nivel de lucru ca și cele străine. Dar dacă era naturală această campanie, ea s'a dovedit tendențioasă și nejustificată.

În lumina perspectivei de timp care s'a scurs deja și la strălucirea căreia se pot urmări rezultatele în mod științific și obiectiv, se poate spune că protejarea capitalului românesc în industriile petrolifere a fost o măsură cât se poate de salutară. În această epocă s'au înființat apoi cele două exploatări petrolifere românești: „Creditul minier“ cu un capital de 502 milioane Lei și „Industria română de petrol“ cu un capital de 600 milioane Lei. Dacă avem în vedere că la începutul anului 1928 exploatările petrolifere întruniau în România un capital de 7546 milioane¹⁾ și că din acesta cea 1150 milioane, adică cam 15% era românească, ne putem ușor da seama, cât de necesar a fost să se faciliteze printr'un regim de drept mai deosebit, manifestarea capitalului românesc în exploatările de petrol.

În fine, regimul juridic actualmente în vigoare în acest domeniu datează din 1929 și el n'a modificat cu nimica structura capitalului din domeniul exploatărilor petrolifere, deoarece sub efectul crizei care s'a accentuat în acel an, nu s'a mai putut înființa nici o societate pentru exploatarea petrolului.

Oricare ar fi fost regimul juridic al industriei de petrol, fapt cert este că progresul ei este un adevăr axiomatic. Fără să mai invocăm datele numerice, pe cari le-am înșirât în articolul nostru anterior în cadrul subiectului de care ne ocupăm, vom menționa că în primul trimestru al anului în curs, producțiunea românească de petrol s'a clasat a patra în producțiunea mondială, însumând o cantitate de 3,9% din aceasta. Ordinea țărilor producătoare de petrol se înșiră astfel în producțiunea mondială precum urmează: America cu 61-18%, Rusia sovietică cu 10%, Venezuela cu 9,35%, România cu 3,93%, Persia cu 3,41%, Indiile cu 3,15, Mexico cu 2,66%, Argentina cu 1,09% și în fine alte câteva țări cu contribuțiuni la producțiunea mondială, cari nu se ridică la 1% pentru fiecare în parte.

Meritele exploatărilor petrolifere românești nu se găsește însă numai în domeniul financiar-economic. Ele au de-

¹⁾ Vezi ziarul „Argus“ cu data de 1 Ian. 1928, articolul: „Mijloacele de finanțare a industriei în România“, de I. Răduceanu.

terminat în știința românească, aporturi de asemenea foarte importante. Astfel metodele de distilare și rafinare a produselor petrolifere a făcut an cu an progrese tot mai vădite, cari față de primele începuturi în această privință pot fi privite salturi gigantice. E destul să menționăm pentru a demonstra aceste informațiuni că de unde până la 1925 extracțiunea de benzină se calcula la 15—20% din produsul brut, astăzi acest articol de mare consum industrial, se extrage într'o proporție de 50—60%. Ne putem deci ușor da seama ce câmp vast de cercetări științifice a oferit petrolul dela apariția lui pe piața comerțului internațional și până astăzi.

Dar contribuția petrolului la impulsul științific nu s'a menținut numai în domeniul chimiei aplicate. Toată știința geologică în România a plecat dela importanța pe care a dovedit-o petrolul. Insuși Institutul geologic al României, în jurul căruia Geologia românească și-a consacrat renumele mondial prin munca intensă a dlui prof. Mrazek, actualul președinte al Academiei române, n'a fost înființat decât tot în urma faptului, că petrolul i-a dovedit necesitatea și indirect i-a remunerat posibilitatea de existență materială. Evident că dela petrol studiile geologice s'au întins și în alte direcțiuni, așa încât am ajuns să dăm importanța cuvenită unei discipline, fără de care o mare parte din progresul nostru tehnic și economic ar fi fost poate problematic.

În fine tot în această ordine de idei a progresului tehnic și științific determinat de petrol, va trebui să menționăm studiile dlor Emil Severin și Pizanty, primul fost profesor de Chimia organică la Politehnica din București, iar al doilea desfășurând o activitate publicistică remarcabilă în domeniul industriei petrolifere. Și natural, că o literatură de specialitate așa de mult răspândită produce aprecieri asupra științei românești, integrându-se cu merite alături de puținele cărți străine, cari au apărut în acest domeniu, fără să fie atât de complete. Singură deci industria petroliferă a îndeplinit în tehnica și știința românească un rol desăvârșit, așa cum trebuie să se comporte orice industrie. În aceste largi aspecte prezentându-se lucrurile putem

spune, că petrolul românesc a contribuit într-o însemnată măsură nu numai la progresul nostru economic, la concentrarea finanței românești în mari unități industriale, ci și la dezvoltarea studiilor de cunoaștere a solului românesc, ceea ce era necesar în vederea căutării altor resurse exploatabile ale subsolului nostru și mai cu seamă la o amplificare a vieții românești sub aspectul ei științific.

Fără îndoială că aceste rezultate sunt cele mai scumpe nouă din toată evoluția noastră ca stat independent în cei cincizeci de ani ce s'au scurs de la acel eveniment încoace. Dar dacă sub aceste remarcabile aspecte se prezintă problema petrolului nostru în evoluția ei de până acuma, se cuvine să facem o scurtă privire și asupra așteptărilor, pe cari ni le rezervă viitorul.

Ca orice domeniu economic, petrolul este afins și el de flagelul supra-producției. Criza furioasă în toate ramurile vieții industriale, pentruca să particularizăm astfel problema, a avut repercusiuni defavorabile asupra consumului de produse petrolifere, așa că prețurile acestora se găsesc sub o puternică forță depresionară. Microbul cel veninos care rezidă la baza răului este într-o largă măsură concurența întreprinderilor căci de unde prețurile altor produse s'au micșorat sub influența crizei, prețurile petrolului au scăzut catastrofal încă de la 1928 încoace. Fără să mai semnalăm marele număr de întreprinderi, cari toate își caută plasamente pe piața mondială prin cele mai barbare metode, lucru explicabil într-o oarecare măsură, vom înregistra ca o mare plagă în această ordine de idei, acțiunea economiei bolșevice, care nu cruță nici un mijloc în cucerirea debușeelor. În aceste condițiuni oricât s'a căutat să se obțină o înțelegere de menajare reciprocă a întreprinderilor producătoare, nu s'a putut ajunge la nimic pentrucă în prealabil se găsesse în luptă două sisteme de exploatare cari sunt dușmane de moarte unul altuia și anume: sistemul capitalist sau individualist și sistemul comunist sau colectivist. Ori, este evident că între acestea cale de înțelegere și menajare reciprocă nu va exista niciodată.

În afară însă de această considerabilă și de neînălțurată meteahnă, nici întreprinderile capitaliste nu s'au putut pune de acord asupra unei măsuri, care să ajute la menținerea unor prețuri convenabile, deși s'au produs atâtea planuri și proiecte în această direcție. Se părea la un moment dat, că planul americanului Kessler, care consta în esență în reducerea producției paralel cu limita consumației, va aduce vre-o învioreare în această privință. Dar egoismul american se arată tot mai fără de margini. Deși România a aderat la planul menționat și l-a pus în aplicare reducând producția conform acordului de la Paris la cea 1700 vagoane zilnic, totuși sumedenii de întreprinderi petrolifere din noul continent nu vor să audă de adeziunea lor la acord și continuă cu producția de dumping. Că este acesta un interes strâmt, ne-o adeverește și activitatea Președintelui Roosevelt, care nu vede cu ochi buni divergența americană. Ultimele știri aduc însă vestea că în ce privește pericolul american de supraproducție petroliferă a intervenit o frână naturală ca o răzbunare a împrejurărilor, anume diferite zăcăminte americane se dovedesc epuizate și în unele părți sondele au început să erupă curenți de apă sărată. Cu aceasta pericolul supraproducției americane, în caz că știrea se confirmă, este într-o oarecare măsură anihilat, cel puțin pentru perspectivele de viitor ale industriei petrolifere.

Dacă însă se stăvilește acest pericol, o amenințare și mai mare pentru noi, se ridică din Orientul apropiat, căci în finiturile din Irak și Mesopotamia s'au descoperit în ultimul timp puternice izvoare de petrol. Societățile întreprinsătoare au și organizat un vast plan de exploatare pentru aceste terenuri, construind în vederea transportului produselor brute și rafinate, conducte de lungimi considerabile, cari merg până la coastele Mării Mediterane. Cu aceste uriașe instalațiuni de anvergură gigantică, bazenul mediteranian pe care-l stăpânim noi în proporție de 40% după cum am arătat, va forma debușeul specific al produselor aziatice date fiind condițiunile lor favorabile de concurență. Astfel se anunță

zile grele pentru petrolul nostru și pentru economia și finanțele românești. Deaceia se impune să luăm din timp măsurile necesare de prevenire a răului.

Ing. GH. BRÂNDUȘ.

Conferința dela Londra.

După conferința agrară din București, care însuma interesele doar a câtorva state mici și mijlocii, iată-ne la scurt interval, în fața unei noi conferințe internaționale, la care participă 66 state, dintre cele mai de seamă și care încearcă să rezolve principalele probleme, pe care le impune criza astăzi, omenirii întregi.

Conferința dela Londra, deși impusă în mod categoric de împrejurări, pare totuși să înregistreze acelaș eșec, pe care aproape toate conferințele internaționale l-au înregistrat până acum.

Care este programul acestei conferințe?

El a fost stabilit încă cu ocazia conferinței din Lausanne:

Politica monetară și politica de credit;
Greutățile privitoare la schimb;
Nivelul prețurilor;
Circulația capitalurilor;

Îmbunătățirea regimului producției și al schimburilor în ceea ce privește mai ales: Politica vamală, piedicile puse comerțului (prohibiri și restricții la import și export);

Contingentările;

Înțelegerile între producători (reducerea producției).

Dar în afară de acest program, care, după cum se vede, cuprinde două categorii de chestiuni, financiare și economice, conferința dela Londra are de rezolvat și o altă problemă, cel puțin tot așa de importantă ca și cele două categorii de probleme amintite mai sus: Problema achitării datoriilor de războiu față de Statele Unite.

Notăm, că această din urmă problemă nu face parte din programul *afișat* al conferinței dela Londra. Totuși se pare, că ea se va pune în discuție, în mod indirect.

Deja în ziua deschiderii conferinței, problema plății datoriilor de războiu a statelor europene față de Statele Unite ale Americii, a fost amintită de către chiar primul ministru al Angliei, dl MacDonald. Iată ce spune premierul englez în această privință:

„Dar afară de problemele menționate, mai este o chestiune de primă importanță. Ea nu poate fi tratată aici, fiindcă conferința nu este constituită pentru ea; vreau să vorbesc despre datoriile de războiu, *cari trebuie să fie rezolvate mai înainte de a se fi suprimat celelalte obstacole din calea asanării generale. Această problemă trebuie să fie luată în cercetare fără întârziere de către națiunile interesate*“.

Așa dar problema datoriilor de războiu „nu poate fi tratată aici“, dar trebuie „rezolvată mai înainte de a se fi suprimat celelalte obstacole din calea asanării generale“, respective, „trebuie luată în cercetare *fără întârziere*“. Ori cine poate să înțeleagă, prin urmare, ce anume a vroit să spună primul ministru englez cu aceste cuvinte.

Am spus, că și conferința dela Londra pare să înregistreze eșecul, pe care l-au mai înregistrat asemenea conferințe internaționale până acum.

Aceasta a fost impresia mai tuturor, încă înainte de a se fi deschis măcar prima ședință. Și această impresie, cel puțin până acum, se verifică.

Principala piedecă a unei înțelegeri între popoare la Londra este, după cât se afirmă, America, a cărei lozincă este să lucreze pe cont propriu și să nu-și angajeze cu nimic interesele ei față de Europa.

Statele europene, pe de altă parte, nu s'au prezentat cu un program unitar la această conferință, cece ar fi fost absolut necesar față de tendința, pe care o manifestă Statele Unite ale Americii de a jertfi producția europeană în fa-vorul producției americane.

Arma cea mai importantă a Americii este astăzi arma monetară. Statele Unite au părăsit și ele, după exemplul dat de Anglia, etalonul-aur.

Acțiunea inflaționistă americană pare să fie o acțiune de mai lungă durată. Cel puțin acest lucru îl dovedește faptul, că un amendament, care ținea să limiteze la doi ani durata părăsirii etalonului aur, a fost respins cu o majoritate zdrobitoare de către reprezentanții națiunii americane. (283 voturi contra 53).

Împotriva teoriei inflaționiste se ridică în special Franța și Italia. Mai ales Franța, are în această privință o atitudine categorică, căreia dl George Bonnet, ministrul de finanțe al Franței, i a dat expresiune într'un discurs recent, rostit la Londra, pe care l-a terminat cu următoarea frază: „*Fără o monedă stabilă, nu poate exista încredere durabilă*“.

Cât privește datorile de războiu ale statelor europene față de Statele Unite ale Americii de Nord, Franța susține deja de mult și în mod cu totul logic, că există o corelație foarte strânsă între aceste datorii ale statelor europene și între reparațiile de războiu, pe cari le datorează Germania.

Americanii în schimb nu vor să știe nimic despre această teză. Ei pretind, că datorile de războiu fac o problemă cu totul aparte de reparațiile, pe care are să le plătească Germania.

America pretinde pur și simplu plata integrală a datorilor de războiu, pe cari le are de încasat.

Nici o țară europeană însă nu a fost în stare la scadența dela 15 Iunie a. e., să achite rata cuvenită. Unele țări, cum este Franța și Polonia, nu au plătit nimic, iar altele, ca d. e. Anglia, Italia, Cehoslovacia, România etc., au făcut numai plăți simbolice, adică au plătit numai o infimă parte din rata scadentă,

Din cele 144 Milioane Dolari, cari trebuiau plătiți la 15 Iunie din partea statelor europene Americii, s'au plătit abia 11.148.592 Dolari. Din această sumă, Anglia a plătit 10 Milioane, Italia 1 Milion, iar Finlanda 148.592 Dolari. România a promis să plătească un acout de 25.000 Dolari. Asemenea au promis plăți parțiale Cehoslovacia și Letonia. Franța, Belgia și Polonia nu au plătit nimic.

Aceasta fiind situația, până în cele din urmă, cu toată intransigența manifestată de reprezentanții Statelor Unite la conferința din Londra în legătură cu datorile de războiu ale Europei, America va trebui totuși să își schimbe atitudinea. Dacă nu la conferința din Londra, această schimbare se va produce totuși, cât de curând. Dacă America nu-și schimbă atitudinea în materia datorilor și în materie de politică monetară chiar cu ocazia conferinței dela Londra, inițiativa și bunul succes al acestei conferințe, pot fi privite sacrificate.

Dar în special în cauza datorilor de războiu, Statele Unite ale Americii au fost puse, după cum am văzut, din partea statelor europene în fața unui fapt împlinit: Statele europene nu plătesc, căci nu mai au de unde să plătească. Chiar Anglia, care la scadența din 15 Decembrie 1932, și-a achitat credincios și integral rata scadentă atunci, a fost nevoită de astădată, la scadența din 15 Iunie 1933, să facă numai o plată parțială. Și nu trebuie să uităm, că Anglia își dă toate silințele să întrețină cele mai bune raporturi cu Statele Unite ale Americii de Nord și face toate eforturile posibile, pentru ca creditul englez

să nu sufere nici o știrbire în ochii americanilor. Totuși, și capacitatea de plată a Angliei s'a dovedit, că are o limită. Nici Anglia nu este în stare să-și plătească datorile de războiu.

Asupra problemei monetare s'a încercat dela deschiderea conferinței, cu o ocazie, să se închee un armistițiu monetar vremelnic, condiție esențială de bază pentru ajungerea la o înțelegere între statele participante. S'a întocmit adică un proiect de armistițiu monetar, redactat din partea reprezentanților trezoreriilor și băncilor de emisiune ale Franței, Angliei și Statelor Unite. Textul acestui proiect a fost telegrafiat la Washington pentru aprobare. Răspunsul — care, de altfel, nu a mirat pe nimeni — a fost, că Statele Unite nu pot adera la textul acestui proiect. Prin urmare este cât se poate de clar, că America nu vrea să renunțe la inflație și, că ea și-a pus toate nădejzile în reușita acestei arme, care în ochii americanilor apare, astăzi cel puțin, direct miraculoasă.

Singurul rezultat pozitiv de până acum al conferinței dela Londra este încheierea unui armistițiu vamal între 18 state și anume: Anglia, Franța, Italia, Germania, Statele Unite, Japonia, Belgia, România, Argentina, Estonia, Ungaria, Irlanda, Letonia, Nicaragua, Suedia, Olanda, Finlanda și Danemarca.

Propunerea armistițiului vamal a fost făcută de către Statele Unite.

În virtutea acestui armistițiu vamal, statele se obligă să nu sporească nici o taxă vamală și să nu ia nici o măsură, care ar stânjenți comerțul internațional.

Oricare dintre părțile contractante este în drept însă, să micșoreze barierele vamale.

Durata armistițiului vamal este un an de zile, începând cu ziua de 15 Iunie 1933.

Nu putem trece fără a face mențiune despre memorandumul delegației germane înaintat conferinței dela Londra. Nota esențială a acestui „*memorandum*“, este pretensiunea ridicată din partea Germaniei asupra coloniilor. Prezentarea acestui memoriu a provocat cele mai vii comentarii la Londra. Germanii, observând, că au săvârșit o gafă cu acest „*memorandum*“, în cele din urmă, l au retras, spunând, că el conține numai păreri personale ale d-lui Hugenberg. În urma acestui fapt, dl Hugenberg s'a și retras dela conferință.

Cu toate explicațiile date din partea oficialității germane în legătură cu „*memorandumul*“ retras, intențiile Germaniei, datorită acestui memoriu, sunt astăzi lucruri dovedite.

Un economist englez bine cunoscut, dl Keynes, care a scris un foarte interesant studiu

în anul 1920 asupra urmărilor economice ale păcii dela Versailles, se exprimă în felul următor despre conferința dela Londra:

— *Ne întrebăm cu teamă, dacă mai e ceva de nădăjduit dela cuminența colectivă, pentru că e problematic, dacă există un subiect asupra căruia numai șase națiuni ar putea să cadă de acord. Cu atât mai greu când e vorba de șasezecișisase.*

Cu toții am greșit în conducerea afacerilor noastre: Trăim în mizerie într'o lume de o mare bogăție potențială.

„Dela războiu încoace nu odată am făcut experiența conferințelor. Fiecare conferință de acest soi s'a isprăvit în gol. Oare starea de astăzi a lumii nu e ea în parte datorită lipsei de imaginație și absenței de concesiuni chibzuite cari sunt la baza tuturor raporturilor mulțumitoare dintre oameni? Nu avem oare tot temeiul să ne temem, că nici conferința de acum nu va isbuti“?

Vom trăi și vom vedea.

O.

Valorificarea cerealelor.

De câțva timp guvernul este preocupat în mod intens de problema prețurilor cerealelor noastre. Suntem abia în preajma noii recolte și agricultorii au încheiat transacții cu anticipație, vânzând spre exemplu un vagon de grâu cu 18—20 mii Lei. Evident că, în cazul când prețul acesta al grâului se menține, atunci agricultura și economia națională ar avea mult de suferit. E prea scăzut nivelul prețurilor și al transacțiilor deja încheiate.

Apoi, noua recoltă se prezintă în întreagă țara în condițiuni mulțumitoare. Timpul rece și ploile cari au durat până la jumătatea lunii iunie, n'au produs pagube distrugând însămânțările, ci au asigurat umezeala necesară pentru dezvoltarea în condițiuni normale a recoltei, chiar dacă de aci înainte vom avea secetă.

Deci, după toate probabilitățile grâul în anul acesta va produce mult mai mult decât în anul precedent, iar porumbul și orzul promit până acum o recoltă bună.

În astfel de împrejurări, problema ridicării prețului cerealelor s'a impus și din motivul, că, anul acesta grâul se va vinde cu prețul mondial. Chiar dacă în interior prețul cerealelor se menține încă ridicat, fiind determinat de oferta mică de anul trecut când recolta a fost insuficientă, este sigur că imediat ce se vor trece primele vagoane de grâu, pe la sfârșitul lunii iulie, oferta grâului va deveni mare și prețul se va reduce la nivelul celui mondial. Deci valorificarea grâului

determină valorificarea cerealelor, — deoarece orzul sau porumbul pot fi oricând consumate sau industrializate, fără ca economia națională să suferă pagube mari.

Devalorizarea monetei marilor țări exportatoare de grâu de peste Ocean, cred unii economiști că, va produce o și mai mare scădere a prețului mondial al grâului. Astfel, pentru noi, problema se reduce la a găsi mijlocul de a face ca prețul de export să nu mai influențeze prețul intern.

Cauzele arătate mai sus au determinat guvernul să ia de pe acum, anumite măsuri pentru a asigura valorificarea noii recolte.

Iată măsurile proiectate de guvern:

a) „ajutorarea producătorilor și în special a micilor producători, de către Camerele de agricultură cu concursul Băncii Naționale“. Acest mijloc constă în cumpărări masive, pentru ca astfel să se poată face față ofertei mari din lunile August și Septembrie;

b) „al doilea mijloc este garantarea cerealelor prin înființarea silozurilor din fondul inițial de 300 milioane, acordat de Creditul ipotecar agricol“ și

c) „al treilea mijloc ar fi susținerea prețului cerealelor prin intervenția Statului“. Pentru aceasta s'a hotărât crearea Casei naționale pentru comerț de cereale. Fondurile necesare funcționării „Casei Naționale“ vor fi procurate de Creditul agricol ipotecar.

Casa națională pentru comerțul de cereale fixează un preț minimal, lăsând comerțul cerealelor și pe mai departe liber. În felul acesta, desigur că producătorul chiar liber fiind nu va vinde grâul sub prețul minimal fixat de Casa de cumpărare a cerealelor.

Noua instituție se va ocupa deocamdată numai de piața grâului, pe care îl va vinde pentru consumația internă, iar restul pentru export.

Deci, sistemul „Statului cumpărător“ se bazează pe credința că, intervenția pe piață a unui cumpărător la un preț ridicat poate influența prețul general al pieței.

Și acestui mijloc i se aduc critici de unii economiști, pentru motivul că Statul ca să mențină prețul intern la nivelul dorit, are lipsă de cel puțin șase miliarde Lei, ca să facă față întregii oferte. Ori, azi această posibilitate este cu desăvârșire exclusă.

Apoi, sistemul preconizat de guvern ar desființa comerțul particular de cereale, lăsând pe drumuri mii de cerealiști, cari își scot existența numai din ocupațiuni dependente de acest comerț. Nu e momentul să încercăm experiențe pentru valorificarea recoltelor prin mijlocirea or-

ganelor de Stat, când avem dovada atâtor experiențe păgubitoare dela noi și din alte țări.

Operațiunile „Casei Naționale“ reclamă în primul rând un vast personal de specialitate, greu de recrutat în zilele de acum. Extinderea activității noi „Case“ în întreagă țară, deasemenea e o imposibilitate, iar noua instituție nu are legături cu particularii nici în țară și nici în străinătate.

Problema valorizării noii recolte continuă a preocupa cercurile noastre conducătoare, chiar fără a conta la rezultatele conferinței dela Londra, iar rezultatele luate de guvern le vom vedea mai târziu.

ION OPRIS.

Semicentenarul băncii „Furnica“ Făgăraș.

În liniște, fără alaiu, în cadru modest, strict familiar, precum se potrivește vremurilor grele, prin care trec toate băncile din țară și întreaga noastră viață economică, banca „Furnica“ din Făgăraș și-a serbat joi, la 15 crt., aniversarea a 50-a a existenței sale.

Au participat, la o ședință comună, membrii Consiliului de administrație, membrii Consiliului de cenzori și corpul funcționarilor, cu care ocaziune președintele Consiliului de administrație dl Dr. Andreiu Micu, notar public în Făgăraș, (azi singurul în viață dintre cei ce, acum jumătate de veac, au conlucrat la înființarea „Furnicii“), a prezentat un istoric al înființării acestei bănci la 1883.

Inițiatorul înființării „Furnicii“ a fost Ioan Roman, avocat (cu bună reputație în Făgăraș, având la fondarea băncii și în tot timpul existenței acestui institut sprijinul puternic, moral și material, al băncii „Albina“ — Sibiu.

Capitalul social inițial al „Furnicii“ a fost de 30.000 florini, (300 acții à fl 100) semnat de 83 de acționari și adunarea generală de constituire s'a ținut la 15 Iunie 1883, sub prezidiul vicarului foranen gr. cat. de pe vremuri Alexandru Micu, ales apoi și președinte al Consiliului de administrație.

Azi „Furnica“, are capital social de Lei 10.000.000 și locul de președinte al Consiliului de administrație îl ocupă, cu multă demnitate și pricepere, nepotul primului președinte, al acestei societăți dl Dr. Andreiu Micu.

„Furnica“ a făcut în cursul existenței sale de jumătate de veac servicii neprețuite poporațiunii din Țara Oltului, pe care a ajutat-o mult să se ridice materialmente, sacrificând și sume importante pentru scopuri culturale filantropice din județ.

A îndeplinit o adevărată misiune financiară-economică și națională.

Li urăm, ea învingând dificultățile vremurilor prin care trecem, să-și poată continua și în viitor activitatea binefăcătoare și rodnică din trecut, la care poate privi cu satisfacție și mândrie.

Decizii ale Comisiei Centrale a Timbrului.

1. Art. 11 din legea pentru reglementarea datoriilor agricole și urbane, promulgată la 14 Aprilie a. e., reduce la jumătate taxele de timbru și înregistrare la toate actele, convențiunile, abandonările și înțelegerile de orice fel, încheiate sau născute din aplicarea acestei legi.

În expresiunea generică de acte, se cuprinde atât cererile pentru eliberarea de certificate cât și certificatele necesare pentru desăvârșirea convențiilor arătate mai sus.

În acest caz, atât partea în cererea sa cât și autoritatea în certificatele ce va elibera, va menționa că acest certificat nu va putea servi decât în materie de conversiune de datorii.

2. Intabularea în cartea funduară a dreptului de proprietate dobândit de cumpărătorul unui imobil la licitație publică, făcându-se în prim loc pentru asigurarea dreptului cumpărătorului, deci în interesul lui, urmează că orice acte și comunicări se vor face în baza legii execuționale din Ardeal, pentru a se ajunge la intabulare, sunt supuse taxelor prevăzute de legea timbrului.

De oarece însă, conform legii de mai sus, judecătorul înaintea cărui licitațiunea a avut loc este obligat ca din oficiu să comunice părților copie de pe deciziunea sa și apoi să ceară instanței de cartea funduară intabularea dreptului de proprietate pe numele cumpărătorului, pentru a se evita întârzieri în mersul normal al justiției, el este autorizat să facă asemenea comunicări fără timbru, fiind obligat însă, ca pentru asigurarea drepturilor fiscolei, odată cu adresa de intabulare să dea în debit administrației financiare suma taxelor de timbru pe care cumpărătorul este dator să le plătească, pentru a se lua contra lui măsuri de urmărire.

Pentru aceleași considerațiuni, în același mod se va proceda și de instanțele successorale cu privire la comunicarea din oficiu a deciziilor date de ele în asemenea materii.

Ședința dela 9 Mai 1933.

M. Of. Nr. 117 din 24 Mai 1933, p. 3631.